

Handleiding voor dbf2GRIEL (versie 4.7)

Inhoud

[Inleiding](#)

[Samenvatting](#)

[Systeemvereisten](#)

[Voordelen van dbf2GRIEL](#) (o.a. flexibiliteit van aan te leveren gegevens)

[Beperkingen van dbf2GRIEL](#)

[Opmerkingen bij het invoerbestand](#) (opmerkingen bij aan te leveren gegevens)

[Bepaalde regels niet te converteren](#)

[Bestandsformaten invoerbestand](#) (ondersteunde bestandsformaten)

[Instellingen in dbf2GRIEL](#) (definitie van het invoerbestand)

[Opslaan instellingen](#)

[Controles tijdens en na het converteren](#) (zijn de instellingen en eigen gegevens goed)

[Beperkingen van BulkImport en GRIEL](#) (o.a. wat kan niet in GRIEL worden opgeslagen)

[Inlezen bestanden in GRIEL](#)

[Opmerkingen bij EURING 2000\(+\)](#) (verschillen tussen GRIEL en EURING 2000)

[Overzicht aanvullende codes](#) (bruikbare codes die niet in EURING 2000(+) zitten)

[Handige links](#)

[Verbeteringen melden](#)

[Slotopmerking](#)

Inleiding

Sinds 1 januari 2010 heeft het Vogeltrekstation (www.vogeltrekstation.nl) een nieuwe database: GRIEL (www.griel.nl). Hierin wordt gebruik gemaakt van de [EURING 2000](#) codering. Ringers en aflezers moeten hun ringwaarnemingen via een web applicatie invoeren in deze database. Voor waarnemers die veel vogels ringen of aflezen kan dit veel tijd kosten. In GRIEL kost dit vaak aanmerkelijk meer tijd dan het invoeren in eigen bestanden. Regelmatig worden meer gegevens verzameld dan aan het Vogeltrekstation hoeven worden doorgegeven, zodat het gebruik van een eigen databestand nodig is. Het is mogelijk om gegevens die zijn opgeslagen in eigen bestanden in te lezen in GRIEL. Hiervoor is een uitwisselformaat verzonden, het BulkImport formaat. Dit bestand volgt de regels voor [XML](#). De opmaak van elk bestand moet behalve aan de algemene regels voor XML ook voldoen aan aanvullende [regels](#) die voor EURING 2000 en GRIEL zijn verzonden (zie ook de [handleiding bulkupload](#)). Het XML bestandsformaat is niet het eenvoudigste formaat om gegevens in weg te schrijven. Daarom is een programma gemaakt die de gegevens op de juiste manier kan converteren. Met het conversieprogramma dbf2GRIEL (alleen beschikbaar voor Windows) kunnen eigen bestanden (dBASE/Paradox formaat en diverse typen tekstbestanden) worden omgezet naar het BulkImport formaat van GRIEL. Indien vogels worden geringd in nesten en van die nesten tevens bezoekgegevens worden verzameld, kunnen de data ook worden ingevoerd in de Digitale Nestkaart (www.sovon.nl/nestkaart). Vanuit dat Windows programma kunnen ook BulkImport bestanden worden gemaakt. Het gebruik van de Digitale Nestkaart biedt een aantal voordelen ten opzichte van het rechtstreeks invoeren in GRIEL (zie ook [Voordelen van de Digitale Nestkaart](#) of [Op Het Vinkentouw 124](#)).

Samenvatting van deze handleiding

- De te converteren gegevens moeten zijn opgeslagen als tab-gescheiden tekstbestand (TXT) , komma-gescheiden tekstbestand (CSV) , puntkomma-gescheiden tekstbestand (SSV), dBASE bestand of EURING 2000/2000+ bestand ([details](#)).
- Het programma is redelijk ongevoelig voor de exacte schrijfwijze van de eigen gegevens (vooral datum, tijd, coördinaten en geslacht), voor opmaak (punten, komma's, voorloopnullen, hoofdletters) en voor het datatype in database bestanden (tekst, datum, tijd, datumtijd, integer, decimaal; [details](#)).
- Geef voor alle GRIEL-velden op in welke kolom de gegevens zijn opgeslagen ([details](#)).
- Niet alle GRIEL-velden hoeven te bestaan en er mogen ook blanco gegevens in het bestand staan ([details](#)).
- Vul het liefst voor alle velden een default waarde in ([details](#)).
- Als het converteren niet lukt, kijk dan verderop in deze handleiding of de gegevens goed in het te converteren bestand staan of hoe om te gaan met verkeerd gecodeerde gegevens ([details](#)).

- Het geconverteerde bestand moet zelf worden ingelezen op www.griel.nl. Kijk eventueel in de [handleiding bulkupload](#) van GRIEL ([details](#)).
- Een bestand met inhoudelijke foutmeldingen (door GRIEL toegezonden via email kan eenvoudig worden uitgelezen ([details](#)).

Systemvereisten voor dbf2GRIEL

- Windows platform (alle versies vanaf Windows 95).
- Om met dBASE/Paradox tabellen te kunnen communiceren is een stuurprogramma nodig (Borland Database Engine, BDE). Dit is ook het geval indien alleen tekstbestanden worden ingelezen. Het stuurprogramma is te [downloaden](#) van de Sovon website. Er staat een link naar dit bestand op het venster "Informatie". Gebruikers van het Sovon programma Digitale Nestkaart hebben het stuurprogramma al geïnstalleerd.

Voordelen van dbf2GRIEL

In dbf2GRIEL zijn een aantal handigheden ingebouwd waardoor het converteren naar een BulkImport bestand wordt vereenvoudigd. De meeste hiervan hebben te maken met de flexibiliteit waarmee wordt omgegaan met de opmaak van de eigen gegevens.

Algemeen

- Het maakt niet uit of de gegevens in een database bestand in een tekst veld of een numeriek veld staan.
- Het aantal kolommen in het invoerbestand is onbeperkt en hoeft niet alleen kolommen te bevatten die naar GRIEL moeten worden overgezet.
- Blanco regels in tekstbestanden worden genegeerd.
- Kolommen die ontbreken in het eigen bestand kunnen worden gevuld met default waarden.
- Als er meer meldingen in het invoerbestand staan dan er volgens GRIEL in een BulkImport mogen staan, dan kunnen de gegevens automatisch worden verdeeld over meerdere bestanden.
- Het gemaakte uitvoerbestand wordt gevalideerd om te controleren of het voldoet aan de regels voor een BulkImport bestand. Als dat niet zo is geeft het programma een waarschuwing en meldt wat het probleem is.

Ringnummers

- Verouderde codes van ringcentrales worden vervangen door huidige codes.
- Punten hoeven niet aan de ringnummers te worden toegevoegd. Het kan geen kwaad als er punten in de eigen bestanden staan of als de punten op verkeerde plekken zijn gezet. Het programma verwijdert eerst alle punten en voegt die vervolgens weer toe volgens de officiële EURING 2000 richtlijnen. Behalve punten worden eveneens spaties uit ringnummers verwijderd. Verbindingsstreepjes en andere tekens dan cijfers en letters worden door dbf2GRIEL niet weggehaald. Deze horen echter nooit in een ringnummer te staan. Verbindingsstreepjes kunnen worden gebruikt als een cijfer/letter op een bepaalde positie niet bekend is.
- De ringnummers van roestvrijstalen 26 mm ringen (in gebruik bij zwanen en Zeearend) die als ringnummer met 4 posities worden doorgegeven worden automatisch verdubbeld (dus "AB12" wordt "AB12AB12").
- Ongeringde vangstslachtoffers kunnen in GRIEL worden doorgegeven met een fictief nummer dat begint met "ongeval" of "nmr" gevolgd door een volgnummer. Deze fictieve ringnummers worden automatisch opgemaakt in het juiste format.
- Letters in ringnummers worden automatisch omgezet in hoofdletters.
- Regels waarop een ringnummer ontbreekt worden niet in BulkImport bestanden gezet.
- Regels waarop een ringnummer staat die bestaat uit minder dan 3 tekens worden niet in BulkImport bestanden gezet.
- Regels waarop de ringcentrale "XXX" is gebruikt (dit is geen EURING of GRIEL codering) worden niet in BulkImport bestanden gezet. Dit maakt het mogelijk om nep-nummers op te nemen in een eigen bestand zonder dat de kans bestaat dat ze naar GRIEL worden verstuurd.

Coördinaten

- De coördinaten kunnen worden doorgegeven in decimale graden (precies 5 graden en 30 minuten oosterlengte wordt 5.5 graden), in Rijksdriehoek (=RD; "Amersfoort") coördinaten of in graden, minuten en seconden (volgens EURING notatie of notatie met punten). Bij notatie met punten kunnen zuiderbreedte en westerlengte worden aangegeven met een minteken voor het aantal graden (bv "-1.59.59") of met een letter na de seconden (bv "1.59.59W"). In beide gevallen zonder spaties.
Voorbeelden van correcte coördinatenparen:
4,927222 - 52,099435 (decimale graden; negatieve waarden voor westerlengte/zuidbreedte)
123,46 - 456,79 (RD in kilometers)
123456 - 456789 (RD in meters)
+0045537 - +520557 (teken+graden+minuten+seconden, volgens EURING notatie)
4.55.37 - 52.05.57 (graden+minuten+seconden, notatie met punten)
4.55.37E - 52.05.57N (graden+minuten+seconden+kwadrant, notatie met punten en letters)
Als letter voor oost kan zowel de E als de O worden gebruikt. Als letter voor zuid kan zowel de S als de Z worden gebruikt.
- RD coördinaten worden automatisch omgezet naar de geografische coördinaten die GRIEL nodig heeft (decimale graden). Het maakt niet uit of de RD coördinaten in kilometers (evt met cijfers "achter de komma") of in meters worden opgegeven. Bij het gebruik van RD coördinaten met precies een geheel aantal kilometers (dus bv 123 km of 123000 m) worden altijd de coördinaten van het centrum van een kilometerhok in het BulkImport bestand gezet en krijgt de locatie de nauwkeurigheidscade van een kilometerhok. Van alle nauwkeurigere coördinaten wordt er vanuit gegaan dat de locaties precies kloppen. De nauwkeurigheid van de coördinaten wordt per dataregel bekeken.
Noot: De formules die zijn gebruikt voor het uitvoeren van de conversie zijn gepubliceerd door Strang van Hees (1994) en als avenue-script (voor ESRI ArcView) [gepubliceerd](#). De nauwkeurigheid is vrij goed, maar niet exact.
- De nauwkeurigheid van geografische coördinaten met maximaal 2 decimalen wordt automatisch ingesteld. Zonder decimalen wordt "binnen een straal van 100 km". Met maximaal 1 decimaal wordt "binnen een straal van 20 km". Met maximaal 2 decimalen wordt "binnen een straal van 5 km".

Datums en tijden

- Voor het doorgeven van datums zijn verschillende mogelijkheden. De GRIEL standaard (jjjj-mm-dd, altijd 10 posities) en de EURING standaard (ddmmjjjj, altijd 8 posities) zijn altijd mogelijk. Ook de in Nederland veel gebruikte notatie wijzen (dd-mm-jjjj en d-m-jjjj, 8 tot 10 posities) kunnen worden gebruikt. Voor database bestanden zijn er enkele extra mogelijkheden: datum velden, datumtijd velden en datum(tijd) getallen uit een spreadsheet (bv 40179 voor 1 januari 2010).
- Bij datums maakt het niet uit of een schuine streep ("/") of een verbindingstreepje ("-") als scheidingsteken wordt gebruikt.
- In plaats van een datum kan ook "unknown" worden opgegeven als default waarde. Als de datum in het te converteren bestand ontbreekt wordt in het BulkImport bestand de conversiedatum ingevuld. Als nauwkeurigheid van de datum wordt "datum van de melding / brief" (code 9) ingevuld.
- Voor het doorgeven van tijden zijn verschillende mogelijkheden. De GRIEL/EURING standaard (uumm, altijd 4 posities) is altijd mogelijk. Ook de veel gebruikte notaties uu:mm:ss (altijd 8 posities), u:mm en uu:mm (4 of 5 posities) en umm (3 posities) kunnen worden gebruikt. Voor database bestanden zijn enkele extra mogelijkheden: tijd velden en datumtijd velden en (datum)tijd getallen uit een spreadsheet (bv 0,5 voor 12 uur 's middags).
- Bij tijden maakt het niet uit een punt of een dubbele punt (":") of als scheidingsteken wordt gebruikt.
- De EURING 2000 coderingen voor vangsttijd onbekend ("----") en precieze tijd onbekend (bv "12--" voor tussen 12:00 en 13:00) worden ondersteund. Voor de weegtijden zijn tijden die niet op de minuut nauwkeurig zijn opgegeven niet mogelijk. Deze worden genegeerd.
- Indien datums en tijden worden doorgegeven met datum- en tijd velden in een dBASE/Paradox bestand zorgt het programma er automatisch voor dat de juiste notatie wordt gebruikt.

Aanpassen en aanvullen van gegevens

- Ontbrekende waarden in de eigen tabellen kunnen worden aangevuld met default waarden (zelf in te stellen). Dit geldt zowel voor ontbrekende kolommen als voor missende waarden in verder gevulde kolommen. Het programma geeft een waarschuwing indien er gegevens ontbreken.
- De velden voor de verificatie van de metalen ring, de status van de volgroeide vogel, de broedselgrootte bij pullen, de leeftijd van pullen en de nauwkeurigheid van de leeftijd van pullen worden deels automatisch gevuld, afhankelijk van de ingevulde gegevens. Het is daardoor bijvoorbeeld onmogelijk om voor nieuw geringde vogels door te geven dat de ring is opgestuurd naar de ringcentrale of om de status van een volwassen vogel in te vullen als het om een pul gaat.
- Als een vangstslachtoffer wordt doorgegeven van een vogel die niet is geringd (fictief ringnummer "ongeval"+volgnummer), dan wordt automatisch de omstandigheid "vangstslachtoffer" gebruikt. Indien geen conditie wordt opgegeven wordt aangenomen dat de vogel dood is gegaan.
- Als er geen datum bij een melding staat en als default waarde is "unknown" opgegeven, dan wordt de conversie datum ingevuld en bij de nauwkeurigheid van de datum komt "datum van de melding / brief" te staan.
- Als een ontbrekende of verloren ring wordt doorgegeven (soortnummer 99999) worden de meeste details van vangst of vogel automatisch gevuld met standaard waarden. Alleen datum en locatiegegevens (van het moment dat de ontbrekende ring was opgemerkt) en eventuele opmerkingen hoeven te worden opgegeven.
- Voorloopnullen bij bijvoorbeeld soortnummers, datum/tijd velden en het aantal jongen zijn verplicht in GRIEL, maar hoeven niet te worden opgegeven. Het programma zorgt er automatisch voor dat getallen op de juiste manier in het BulkImport bestand komen.
Let op: Dit geldt niet altijd voor datums en nooit voor tijden die als tekstvelden zijn opgeslagen.
- De leeftijd van pullen kan alleen aan GRIEL worden doorgegeven tot een leeftijd van maximaal 98 dagen. De code 99 betekent "leeftijd onbekend". Indien de leeftijd van jongen 100 dagen of ouder is maakt het programma er automatisch de code 99 van.
- In plaats van de EURING 2000 codes M, F en U voor geslacht kunnen ook de woorden, afkortingen en EURING 1979 codes uit de onderstaande tabel worden gebruikt (ongeacht kleine letters en hoofdletters).

EURING 2000	EURING 1979	Engels	Nederlands	Duits	overig
M	1, 3, 5, 8	male	man	Mann	
F	2, 4, 6, 9	female	vrouw/V	Frau/W	
U	0, 7	unknown/unk	onbekend/onb/O	Unbekannt/unb	? of -

- In plaats van de EURING 2000 codes voor leeftijd kunnen ook de woorden pul, pullus, young, jong, Jung, chick, kuiken, Küken worden gebruikt (ongeacht kleine letters en hoofdletters). Een leeftijd aangeduid in kalenderjaren is ook mogelijk. Dit kan met de coderingen 1kj t/m 4kj en >1kj t/m >4kj. Het woord "kalenderjaren" kan behalve als kj ook worden afgekort als cj. Het maakt niet uit of kleine letters of hoofdletters worden gebruikt. Spaties zijn toegestaan.
Let op: alle codes bestaande uit 1 cijfer of 1 letter zijn in gebruik als EURING 2000 codes. Gebruik dus bv niet de letter P om aan te geven dat het om een pul gaat (P = 11kj).
Let op: het is niet mogelijk om woorden als "adult" of "onvolwassen" te gebruiken, omdat de EURING code hiervoor verschilt tussen soorten.
- Spaties voor en na EURING codes en andere waarden worden automatisch verwijderd.
- Letters van EURING codes worden automatisch omgezet in hoofdletters.
- Het maakt niet uit of er een punt of een komma wordt gebruikt voor het aangeven van cijfers "achter de komma".
- Er wordt voorkomen dat het aantal cijfers "achter de komma" groter wordt dan in GRIEL is toegestaan.
- Sommige tekens zijn niet toegestaan als tekst in een XML-bestand (o.a. "&", "<" en "ë"). Als deze tekens in vrije tekstvelden ("Locatiennaam" en "Opmerkingen") voorkomen worden ze automatisch omgezet naar tekenreeksen die geen probleem vormen.

- Vrije tekstvelden die te breed zijn voor GRIEL worden automatisch ingekort. Dit geldt voor “Locatienaam”, “Opmerkingen” (beide maximaal 100 posities), “Andere merkteken: code”, “Andere merkteken: details”, “Overig 1”, “Overig 2” (alle maximaal 50 posities) en “Waarnemer biometrie” (30 posities).

Controle

- Als er details van andere merktekens zijn opgegeven (bv kleurringen), dan wordt gecontroleerd of in het veld voor “Andere merktekens” iets anders staat dan de code voor “geen andere merktekens”.
- Als er ook biometrie wordt geconverteerd, dan wordt gekeken of er ook extreme waarden tussen staan. Deze controle is onafhankelijk van de soort. Er wordt alleen gekeken naar extreme waarden voor vogels in zijn algemeenheid.
- Na het maken van het bestand wordt gecontroleerd of de gegevens voldoen aan de regels voor GRIEL. Als een fout wordt gevonden worden de details van de fout aangegeven inclusief het ringnummer en de datum van de vangst.
- Als GRIEL na het versturen fouten vindt kan het foutenbestand eenvoudig worden uitgelezen. Het resultaat hiervan is een lijst per vangst het ringnummer, de datum en de foutmelding,

Autorun

Het is mogelijk dbf2GRIEL automatisch een bestand te laten converteren. Daarvoor moet aan het programma de parameter “ /auto” (zonder aanhalingstekens) worden meegegeven. Als het configuratie-instellingen bestand correct is en er geen ontbrekende waarden in de invoertabel staan, dan geeft het programma geen schermuitvoer. Als er ontbrekende gegevens in de invoertabel staan geeft het programma alleen een venster met een waarschuwing. Indien er fouten of onvolledigheden in het bestand met de configuratie-instellingen staan wordt de automatische bestandsopbouw afgebroken.

Beperkingen van dbf2GRIEL

- In het BulkImport bestand kan in plaats van de Aupi (project specifieke gebruikersnummer) ook de combinatie van het ringersnummer en het projectnummer worden opgegeven. Het is niet mogelijk om de gegevens in te lezen indien de combinatie van beide nummers niet bekend is in GREL. Indien beide nummers correct zijn ingevuld (en niet bv het CES- of RAS-nummer is gebruikt) en een ringer wel rechten zou moeten hebben voor het genoemde project, neem contact op met info@vogeltrekstation.nl.
- Het bestand waarin de gegevens zijn opgeslagen moet EURING 2000 codes bevatten. Een overzicht van alle codes staat in de “EURING exchange-code 2000” handleiding. Het conversie programma dbf2GRIEL maakt ook een BulkImport bestand aan bij verkeerd gecodeerde gegevens. Na het aanmaken van het uitvoerbestand wordt gevalideerd of de gegevens op de juiste manier zijn gecodeerd. Het programma geeft een foutmelding als de codering niet klopt. Bekijk de details van de foutmelding om erachter te komen wat er niet goed is gegaan. Indien er verkeerde codes zijn gebruikt zal GRIEL het bestand afkeuren bij het inlezen.
- Er vindt geen inhoudelijke controle plaats van de gegevens.
- Er vindt geen soort specifieke controle plaats van biometrie. Als nesten worden gevolgd en de vogels worden geringd kan gebruikt worden gemaakt van het programma Digitale Nestkaart. Hierin zit wel soort specifieke biometrie, zowel voor volwassenen als voor nestjongen.
- De inhoud en de opmaak van het BulkImport bestand zijn afhankelijk van de regels die voor GRIEL zijn verzonden (zie <http://xsd.griel.nl/BulkImportNew.xsd>). Die regels kunnen veranderen. In dat geval veranderd het versienummer in het bestand met de regels. Wat het versienummer van het huidige bestand met de regels is kan worden opgezocht via de link op het venster “Informatie”. Voor welke BulkImport versie het programma geschikt is staat eveneens op dit venster.
- Bij het overzetten van exacte RD-coördinaten (100m of nauwkeuriger) wordt gebruik gemaakt van een ingebouwde conversie. Volgens de maker van de gebruikte formules kan het resultaat er een aantal meters naast zitten. In de praktijk blijkt de afwijking groter en kan afhankelijk van de locatie oplopen tot boven de 100 meter.

- In een BulkImport bestand kan per biometrie-item worden doorgegeven wie de meting heeft uitgevoerd (alleen zinvol als het niet de ringer is). Door dbf2GRIEL wordt er vanuit gegaan dat alle metingen aan een vogel allemaal door dezelfde persoon zijn gedaan.

Opmerkingen bij het invoerbestand

- Het bestand moet een dBASE bestand, Paradox bestand of een op standaard wijze gedefinieerd tekstbestand zijn (zie verderop voor de details).
- De inhoud van het bestand moet zijn gecodeerd volgens EURING 2000 of de afwijkingen hiervan zoals gedefinieerd voor GRIEL.
- Op de eerste regel van een tekstbestand moeten de kolomnamen staan (behalve bij bestanden volgens EURING 2000 opmaak).
- Vermijd het gebruik van leestekens in kolomnamen.
- Vul bij het ringnummer nooit een kleurringcode of inscripties in van ringtypen die niet door ringcentrales worden uitgegeven (dus bv geen duivenringen). Dit kan alleen als in het veld voor de ringcentrale "XXX" staat. Regels met deze code worden namelijk genegeerd bij de conversie.
- Let er bij het doorgeven van datums als tekstvelden op dat deze op de juiste manier zijn geschreven. Gebruik één van de volgende mogelijkheden:
 - de GRIEL standaard jjjj-mm-dd (altijd 10 posities, bv 2011-01-31),
 - de EURING 2000 standaard ddmjjjj (altijd 8 posities, bv 31012011),
 - dd-mm-jjjj (met voorloopnullen, altijd 10 posities, bv 31-01-2011),
 - d-m-jjjj (zonder voorloopnullen, 8 tot 10 posities, bv 31-1-2011).
 Behalve verbindingstreepjes zijn ook schuine strepen ("/") als scheidingsteken toegestaan. Voor database bestanden zijn er enkele extra mogelijkheden: datum velden, datumtijd velden en datum(tijd) getallen uit een spreadsheet (bv 40179 voor 1 januari 2010).
- Let er bij het doorgeven van tijden als tekstvelden op dat deze op de juiste manier zijn geschreven. Gebruik één van de volgende mogelijkheden:
 - de GRIEL standaard uu:mm:ss (altijd 8 posities, bv 13:45:00),
 - de EURING 2000 standaard uumm (altijd 4 posities, bv 1345, wildcards toegestaan),
 - of u:mm (4 of 5 posities, bv 13:45).
 Behalve dubbele punten zijn ook punten als scheidingsteken toegestaan. Voor database bestanden zijn enkele extra mogelijkheden: tijd velden en datumtijd velden.
- Coördinaten doorgegeven met de EURING standaard (in graden, minuten en seconden) moeten in een tekstveld staan, omdat het eerste teken van zowel de x als de y coördinaat een "+" of een "-" moet zijn.

Bepaalde regels niet te converteren

In een bestand kunnen regels staan die niet geconverteerd moeten worden.

- Regels waarop een ringnummer ontbreekt worden niet in BulkImport bestanden gezet.
- Regels waarop een ringnummer staat die bestaat uit minder dan 3 tekens worden niet in BulkImport bestanden gezet.
- Regels waarop de ringcentrale "XXX" is gebruikt (dit is geen EURING of GRIEL codering) worden niet in BulkImport bestanden gezet. Dit maakt het mogelijk om nep-nummers op te nemen in een eigen bestand zonder dat de kans bestaat dat ze naar GRIEL worden verstuurd.
- Het programma geeft aan hoeveel regels er in het bestand staan en biedt de mogelijkheid aan om alleen gegevens vanaf een bepaalde regel en tot en met een bepaalde regel te converteren. Uit tekst-bestanden wordt de regel met de kolomnamen niet meegeteld. Dus bij een bestand met 5 vangsten heeft de eerste vangst regelnummer 1.
- Er kan een veld waarden aangewezen om te filteren op waarden die wel geconverteerd moeten worden. Vul hiervoor de gegevens in bij "Gebruik alleen data met ...". Er worden dan alleen regels geconverteerd met waarden die overeen komen met die in de onderstaande 2 regels:
 - True / waar / wahr / yes / ja / 1
 - False / onwaar / falsch / no / nee / nein / 0
 Er kan bijvoorbeeld een kolom in het invoerbestand worden gezet met de kolomnaam "converteren" met daarin een van de waarden True / waar / wahr / yes / ja / 1.

Bestandsformaten invoerbestand

Niet alle bestandstypen worden ondersteund door dbf2GRIEL. De geschikte typen zijn:

- dBASE bestanden. Dit type bestand kan door vele programma's worden opgeslagen. De meeste database en spreadsheet programma's ondersteunen het DBF-formaat.
- Paradox bestanden. Dit type bestand kan door enkele programma's worden opgeslagen.
- Tab gescheiden tekstbestanden. De eerste regel moet de kolomnamen bevatten. De vervolgregels de gegevens. Zet een tab (ASCII-code 9) tussen alle kolommen en zet bij voorkeur dubbele aanhalingstekens om alle waarden. Vermijd het gebruik van dubbele aanhalingstekens in de velden met locatienamen en opmerkingen. Geef het bestand de extensie ".TXT".

Voorbeeld

```
"centrale"      "ringnr" "datum"  
"NLA" "1234567" "2010-01-31"  
"NLA" "1234568" "2010-01-31"
```

- Komma gescheiden tekstbestanden. De eerste regel moet de kolomnamen bevatten. De vervolgregels de gegevens. Zet een komma tussen alle kolommen en zet bij voorkeur dubbele aanhalingstekens om alle waarden. Teksten en getallen met komma's moeten worden voorzien van aanhalingstekens. Vermijd het gebruik van dubbele aanhalingstekens in de velden met locatienamen en opmerkingen. Geef het bestand de extensie ".CSV".

Voorbeeld

```
"centrale", "ringnr", "datum"  
"NLA", "1234567", "2010-01-31"  
"NLA", "1234568", "2010-01-31"
```

Let op: in programma's met een Nederlandse landinstelling worden in ingebouwde conversies als csv-bestanden vaak puntkomma's gebruikt als scheidingsteken (i.v.m. komma's in de getal notatie). Gebruik in deze gevallen bij voorkeur een tab gescheiden tekstbestand.

- Puntkomma gescheiden tekstbestanden. De eerste regel moet de kolomnamen bevatten. De vervolgregels de gegevens. Zet een puntkomma tussen alle kolommen en zet bij voorkeur dubbele aanhalingstekens om alle waarden. Teksten met puntkomma's moeten worden voorzien van aanhalingstekens. Vermijd het gebruik van dubbele aanhalingstekens in de velden met locatienamen en opmerkingen. Geef het bestand de extensie ".SSV".

Voorbeeld

```
"centrale", "ringnr", "datum"  
"NLA", "1234567", "2010-01-31"  
"NLA", "1234568", "2010-01-31"
```

Niet in alle programma's wordt dit bestandstype standaard als conversie aangeboden.

- EURING 2000 bestanden. Zet geen regel met kolomnamen bovenaan in het bestand. Er mogen alleen regels met gegevens in het bestand staan. Zie de EURING 2000 handleiding voor de definitie van de regels. Geef het bestand de extensie ".EUR".
- EURING 2000+ bestanden. Zet geen regel met kolomnamen bovenaan in het bestand. Er mogen alleen regels met gegevens in het bestand staan. Zie de EURING 2000+ handleiding voor de definitie van de regels. Geef het bestand de extensie ".EUR".

Algemene opmerkingen bij om te zetten bestanden: Vermijd het gebruik van vraagtekens en andere leestekens in kolomnamen. Zet ieder ringgegeven op een nieuwe regel. Blanco regels in tekstbestanden worden genegeerd, het is dus mogelijk om regels te groeperen door lege regels op te nemen in een bestand.

De ingelezen tekstbestanden worden omgezet naar een Paradox bestand. Dit bestand kan via dbf2GRIEL worden bekeken en eventueel worden aangepast. De wijzigingen worden automatisch opgeslagen in het Paradox bestand en kunnen niet ongedaan worden gemaakt. Bij ingelezen tekstbestanden wordt het originele tekstbestand niet aangepast. Als is opgegeven welke kolommen in de invoer tabel in het BulkImport bestand moeten komen voordat het invoerbestand wordt bekeken, dan worden ontbrekende waarden als rode vakjes getoond op het venster "Toon tabel". Hierbij wordt rekening gehouden met de ingevulde default waarden en niet verplichte velden voor het BulkImport bestand ("Locatienaam" en "Opmerkingen"). De kolomnamen in de invoertabel waarvan is opgegeven dat ze moeten worden gebruikt bij de conversie zijn bij het tonen van de tabel donkergrijs gekleurd. Het is mogelijk om regels op het venster "Toon tabel" te selecteren (Ctrl-A voor alle regels) en te kopiëren naar het Windows klembord (Ctrl-C). De gegevens kunnen worden geplakt in bijvoorbeeld

spreadsheet programma's zoals Excel. Met de toets combinatie Ctrl-1 wordt alleen de waarde van de actieve cel naar het Windows klembord gekopieerd.

Bij tekstbestanden kan het originele bestand worden geopend vanuit dbf2GRIEL. Klik hiervoor op de knop "Toon invoerbestand". Indien er wijzigingen worden aangebracht aan het tekstbestand als dbf2GRIEL actief is, klik dan daarna op de knop "Ververs tabel" om het gewijzigde bestand opnieuw in te lezen.

Instellingen in dbf2GRIEL

Geef in het programma op in welk bestand de gegevens staan. Als er nog geen naam is voor het uitvoerbestand zal het programma hiervoor zelf een naam voorstellen. Verander deze naam indien gewenst.

Standaard worden alle regels in het invoerbestand geconverteerd. Het is mogelijk om slechts een deel van de dataregels te converteren, bijvoorbeeld omdat het te converteren bestand te groot is om het in één keer te importeren in GRIEL. Bij het opstarten van het programma wordt opgezocht hoeveel ringmeldingen GRIEL maximaal in een BulkImport bestand accepteert. Dit aantal wordt op het scherm weergegeven. Verander eventueel de [regelnummers](#) van de eerste en de laatste regel die moet worden omgezet. In het invoerbestand kan een [kolom](#) worden opgenomen waarin staat welke regels opgenomen moeten worden in het BulkImport bestand. Er komen alleen regels in het bestand indien in de opgegeven kolom true/waar/ja/yes/1 staat. De tekst is ongevoelig voor hoofdlettergebruik. Het is mogelijk om de gegevens op te slaan in meerdere bestanden die elk niet meer dan het maximum toelaatbare aantal ringmeldingen bevat. Indien nodig wordt een volgnummer toegevoegd aan de zelf opgegeven bestandsnaam.

Het overgrote deel van het programmavenster wordt gebruikt voor de definitie van de gegevens. Er zijn drie type kolommen. In het **GRIEL veld** staat de naam van de variabele in GRIEL. Beknopte informatie over de velden met de onderstreepte namen kun je zien door de naam van het veld aan te wijzen met de muis. Bij **Kolom in tabel** staan de namen van de kolommen in het invoerbestand. Per **GRIEL veld** kan worden opgegeven in welke kolom van het invoer bestand de gegevens staan. Maak daarvoor een keuze uit de beschikbare kolomnamen. Het is niet verplicht kolommen op te geven voor alle velden. In het veld voor de **Default waarde** kan worden opgegeven welke waarde in GRIEL moet komen als er geen kolom in de invoertabel staat of als een waarde voor het betreffende **GRIEL veld** leeg is. Zorg ervoor dat voor alle GRIEL velden een **Kolom in tabel** of een **Default waarde** is ingevuld. Dit is niet verplicht, maar voorkomt foutmeldingen.

Enkele voorbeelden:

1). Ringnummers moeten altijd worden ingevuld. Indien het ringnummer in het eigen bestand staat in de kolom "RINGNR", ga dan naar het **GRIEL veld Ringnummer** en selecteer daar "RINGNR" bij **kolom in tabel** (zie figuur 1). Regels in het invoerbestand waarop geen ringnummers zijn ingevuld of waarvan het ringnummer uitsluitend uit punten bestaat (default waarde) komen niet in het BulkImport bestand terecht.

2). Indien het tijdstip van de waarneming nooit bekend is en hiervoor geen kolom in de invoer tabel is opgenomen, laat dan bij het **GRIEL veld Tijd** het vakje voor **kolom in tabel** leeg en vul als **Default waarde** "----" (GRIEL code en EURING 2000 code voor "tijd onbekend") in¹.

3). Als in het eigen bestand in de kolom "GESLACHT" alleen een geslacht is opgenomen indien dit bekend is (dus "man" of "vrouw"), ga dan naar het **GRIEL veld Geslacht** en selecteer daar "GESLACHT" bij **kolom in tabel**. Vul bij **Default waarde** een "U" in (EURING 2000 code voor "geslacht onbekend"; zie figuur 1).

¹ De code "00:00:00" uit versie 1 van GRIEL betekende zowel voor "tijd onbekend", als "tussen 0u en 1u 's nachts", als "middernacht". In dbf2GRIEL wordt "00:00:00" behandeld als middernacht. Iets vergelijkbaars geldt voor de "12:00:00". Dit wordt behandeld als 12u 's middags.

GRIEL veld	Kolom in tabel	Default waarde
Ringnummer	RINGNR
Tijd		00:00:00
Geslacht	GESLACHT	U

Figuur 1. Voorbeeld van enkele ingevulde velden in dbf2GRIEL.

De definitie van de gegevens staat op drie tabbladen. Op het eerste tabblad staan algemene gegevens. Op het tweede tabblad staan gemeten waarden van biometrie en de weegtijd. De overige gegevens (o.a. scores in klassen, netnummer, CES-ronde) staan op het derde tabblad. De algemene gegevens zijn verplicht in GRIEL. De rest is dat niet. Als de persoon die de biometrie en overige gegevens heeft verzameld niet de ringer is kan dat worden opgegeven in het **GRIEL veld waarnemer biometrie**, dit is echter niet verplicht. De waarde die in dit veld moet komen moet numeriek zijn en is op dit moment niet te zien in op www.griel.nl. Zie hierover ook de Handleiding Bulkupload. Als er gegevens op het tweede tabblad zijn ingevuld is dat te zien aan de knop "Tabblad biometrie legen".

Voor bijna alle **GRIEL velden** op het tabblad "Algemene gegevens" wordt een standaard **Default waarde** opgegeven zodra het programma voor de eerste keer wordt opgestart. Deze default waarden komen in de meeste gevallen overeen met de EURING 2000 code voor "onbekend" of "niets bijzonders gedaan". De betekenis van de standaard waarden van het programma kunnen worden gezien door met de muis boven het vakje met de **default waarde** te gaan staan. Dit werkt alleen als op dat moment de standaard waarde van het programma is ingevuld. Controleer of deze velden overeen komen met de gegevens die verstuurd moeten worden. Als er een standaard waarde is, dan staat er naast het veld voor de **Default waarde** een knop waarmee de standaard kan worden teruggezet. Het is alleen mogelijk op de knop te klikken als de ingevulde **Default waarde** afwijkt van de standaard waarde. Er is dus in één oogopslag een overzicht van afwijkingen van de standaard waarden. Voor de **GRIEL velden** waarvoor in het programma een EURING 2000 code ingevoerd moet worden is een informatie-knop aanwezig die rechtstreeks naar de juiste pagina in het bestand met de EURING 2000 codering gaat. Als de knop een zwarte opdruk heeft, dan moet de code overeen komen met een EURING 2000 code. Bij een grijze opdruk zijn [aanvullende codes](#) beschikbaar of zijn er [meerdere invoermogelijkheden](#) (toelichtingen elders in deze handleiding). Indien er geen informatie-knop is, dan is voor dit veld geen EURING-code beschikbaar.

In het veld "Ring geverifieerd" moet bij nieuw geringde vogels altijd staan dat de ring niet geverifieerd is (code "0"). Het programma doet dit automatisch als bij "Informatie metalen ring" staat dat het om een nieuw geringde vogel gaat (codes "1", "2", of "3"). Het maakt niet uit of de gegevens voor "Informatie metalen ring" in een tabel staan of dat een **default waarde** is opgegeven. De automatisch ingevulde code overschrijft de waarde voor "Ring geverifieerd" die is opgegeven in de invoertabel of bij **default waarde**.

In GRIEL moet voor "Status volgroeide vogel" een code voor "vogel is een pul" worden opgenomen in het geval de vogel een pul is (code "1" bij "Leeftijd"). Het programma doet dit automatisch. Voorwaarde is wel dat bij "Leeftijd" is opgegeven hoe oud de vogel is (via invoerbestand of een opgegeven **default waarde**). De **default waarde** voor "Status volgroeide vogel" moet dus de code bevatten voor het geval een vogel volgroeid is. Iets vergelijkbaars is het geval voor "Broedselgrootte pullen", "Leeftijd pullen" en "Nauwkeurigheid leeftijd pullen". Ook hier vult het programma automatisch een code in voor "vogel is geen pul" als in het **GRIEL veld** "Leeftijd" niet de code "1" staat. De **default waarden** voor deze **GRIEL velden** moeten dus de codes bevatten voor het geval een vogel wel een pul is. Als de leeftijd van een vogel onbekend is (code "0") gaat het programma er vanuit dat het geen pul is en wordt in het export-bestand in de velden "Broedselgrootte pullen", "Leeftijd pullen" en "Nauwkeurigheid leeftijd pullen" de code voor "vogel is geen pul" gezet.

Let op dat er altijd een kolomnaam of een **default waarde** wordt opgegeven. Vul het liefste ook een **Default waarde** in als er een kolomnaam is opgegeven. Als er voor een ringwaarneming bij een veld geen waarde in het eigen bestand is opgenomen en er is tevens geen **Default waarde**, dan geeft het programma een foutmelding. Indien er wel een kolomnaam uit de eigen tabel is opgegeven, maar het veld één of meerdere keren geen waarde bevat blijft het veld in het BulkImport bestand leeg en zal het bestand door GRIEL worden geweigerd. Het programma dbf2GRIEL zal hiervoor een waarschuwing

geven nadat het bestand is gemaakt. Er zijn enkele niet verplichte velden ("Locatiennaam" en "Opmerkingen"). De inhoud daarvan mag leeg blijven.

Als alles is ingevuld, klik dan op de knop "Maak BulkImport" en het XML-bestand wordt gemaakt. Om het gemaakte BulkImport bestand te kunnen bekijken kan het worden geopend met een teksteditor (bv Kladblok of Word), een internet browser (bv Internet Explorer) of een XML-programma.

Opslaan instellingen

Bijna alle instellingen van in het programma worden automatisch opgeslagen nadat het BulkImport bestand is gemaakt. Alleen de te converteren dataregels (eerste en laatste regelnummer) worden niet opgeslagen. De gegevens komen in het bestand dbf2GRIEL.INI (bestandstype Configuratie-instellingen) te staan. Waar dit bestand wordt opgeslagen kan worden gekozen in het kader "Locatie instellingenbestand". De keuze voor "in de map met het invoerbestand" heeft alleen zin als er ringgegevens staan in meerdere mappen en het programma niet bij de ringgegevens staat.

Klik op de knop "Instellingen opslaan" om de instellingen op te slaan zonder dat een BulkImport bestand wordt gemaakt. De gegevens worden dan opgeslagen in dbf2GRIEL.INI op dezelfde manier als gebeurt na het maken van een BulkImport bestand. Het configuratie-instellingen bestand wordt automatisch overschreven. Het is eveneens mogelijk om instellingen op te slaan met een zelf gekozen bestandsnaam in zogenaamde profiel-bestanden. Klik hiervoor op de knop met de extra mogelijkheden direct naast de knop "Instellingen opslaan". Deze bestanden worden niet automatisch overschreven en bevatten dezelfde informatie als de files met configuratie-instellingen. De extensie van de profiel-bestanden is D2G.

Als een invoerbestand is opgegeven wordt standaard gebruik gemaakt van het automatisch opgeslagen configuratie-instellingen bestand. Er is er een mogelijkheid om een ander instellingen bestand te openen. Dat kan een profiel-bestand zijn, maar eventueel ook een configuratie-instellingen bestand uit een andere map.

Indien het instellingenbestand wordt weggegooid na het afsluiten van dbf2GRIEL worden de standaard waarden weer opnieuw ingesteld. Het instellingenbestand kan eventueel naar een andere ringer worden doorgestuurd en in de map worden gezet waar het programma staat.

Controles tijdens en na het converteren

Er wordt op verschillende momenten gecontroleerd of de gegevens volledig en juist zijn ingevoerd.

Voordat een export gemaakt kan worden moet voor elk **GRIEL veld** een **Kolom in tabel** of een **Default waarde** worden ingevoerd. Als dat niet zo is geeft dbf2GRIEL aan wat er ontbreekt.

Als er waarden in het invoerbestand ontbreken en er geen **Default waarde** is ingevuld kan er wel een BulkImport bestand worden gemaakt, maar het programma wijst erop dat GRIEL het bestand niet zal accepteren. Klik op de knop "Toon tabel" om te zien welke gegevens ontbreken. Op het venster "Ingelezen gegevens" zijn die vakjes rood gekleurd.

Als er zeer grote of erg kleine waarden staan bij de biometrie geeft het programma een melding waarin wordt aangegeven hoeveel waarden sterk afwijken. GRIEL zal het gemaakte bestand wel accepteren. Klik op de knop "Toon tabel" om te zien welke metingen zeer groot of klein zijn. Op het venster "Ingelezen gegevens" zijn die vakjes rood gekleurd.

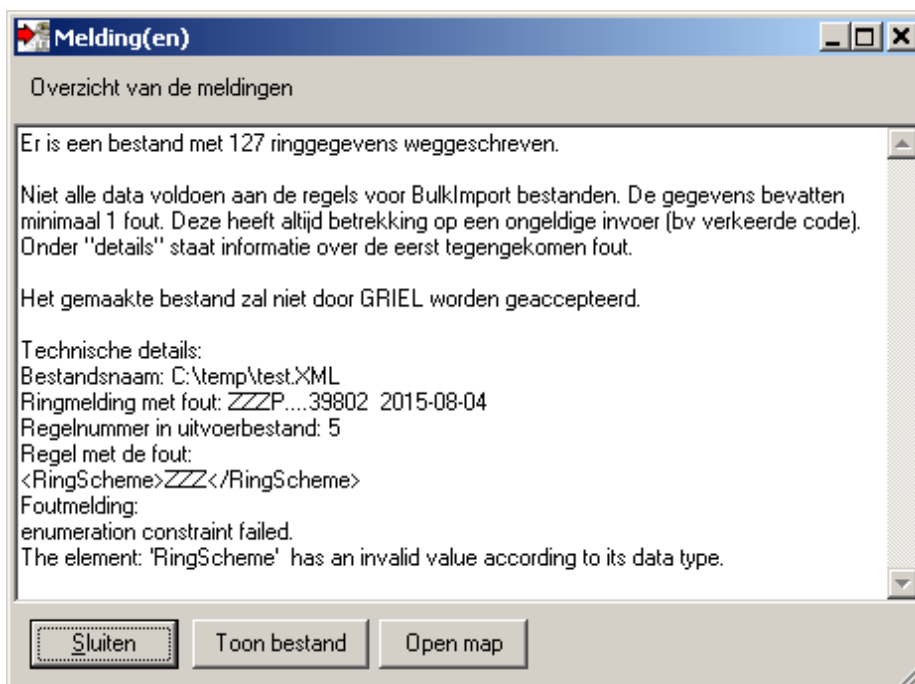
Het is mogelijk om het programma de rood gekleurde vakjes op te laten zoeken. Gebruik hiervoor de toetscombinatie Alt+pijl. Er wordt gezocht vanaf het geselecteerde vakje. De pijl-toets bepaald de zoekrichting. Aan het einde van het bestand wordt naar het begin gesprongen.

Toetscombinatie	Zoekrichting
Alt + pijl rechts	Per regel van links naar rechts (vooruit)
Alt + pijl links	Per regel van rechts naar links (achteruit)
Alt + pijl omlaag	Per kolom van boven naar beneden (vooruit)
Alt + pijl omhoog	Per kolom van beneden naar boven (achteruit)

Als alle gegevens in het invoerbestand volledig zijn ingevuld en het bestand is geconverteerd wordt vervolgens gekeken of de gebruikte gegevens voldoen aan de regels voor een BulkImport bestand. Dit proces heet validatie. Als het bestand niet valide is geeft het programma een waarschuwing. Deze validatie wordt ook door GRIEL uitgevoerd nadat het bestand is verzonden. Met dbf2GRIEL gaat het opsporen en te verbeteren van fouten echter een stuk sneller. Voor de controle door dbf2GRIEL wordt het bestand met de regels voor GRIEL rechtstreeks van de GRIEL website gehaald. Er wordt dus altijd gewerkt met de laatste coderingen. Voorwaarde is dat er connectie is met het internet. Het programma geeft een melding als het niet mogelijk is om de validatie uit te voeren. Het uitvoerbestand hoeft dan geen fouten te bevatten.

Als tijdens het uitvoeren van de validatie een fout wordt gevonden wordt hiervan direct een melding gegeven. GRIEL zal het foutieve bestand niet willen accepteren. De foutmelding zal eruit zien als in figuur 2. Onderop het venster staan technische details van de eerste fout die wordt aangetroffen. Er wordt weergegeven op welke melding (ringcentrale, ringnummer en datum) de fout betrekking heeft en op welk regelnummer in het gemaakte bestand de fout staat. De tekst van de regel met de fout wordt indien mogelijk ook weergegeven. In het voorbeeld staat de fout op de regel "`<RingScheme>ZZZ</RingScheme>`". Helemaal onderaan staat (in het Engels) waarom de regel fout is. Als de fout niet wordt weergegeven, open dan het uitvoerbestand met een teksteditor (bv Kladblok) en zoek de regel met de fout op (in het voorbeeld is het regelnummer 5).

De fout heeft altijd te maken met een fout in de gegevens (bv een verkeerde code) en nooit met fouten in de vormgeving. In het voorbeeld staat op de genoemde regel een verkeerde code voor ringcentrale. De code ZZZ wordt niet gebruikt voor ringcentrales. Herstel de fout en converteer de gegevens nog een keer. Herhaal deze stappen totdat alle fouten zijn hersteld.

Figuur 2. Voorbeeld van een foutmelding als gevolg van een foutieve GRIEL-code.

Tijdens de validatie wordt niet gecontroleerd op inhoudelijke fouten. Er wordt uitsluitend gelet op vormfouten (onmogelijke waarden voor de ingevulde gegevens).

Beperkingen van BulkImport en GRIEL

Er zijn enkele beperkingen aan het gebruik van het BulkImport bestand. Deels is dat ingesloten in het formaat van het BulkImport bestand, deels aan de wijze waarmee GRIEL omgaat met het inlezen van het bestand.

- Het is niet mogelijk om van herringde vogels via een BulkImport bestand door te geven wat het ringnummer van de nieuwe ring is. Daarvoor is een wijziging van de XSD noodzakelijk.

Doorgeven van het nieuwe ringnummer van een herringde vogel kan alleen rechtstreeks via GRIEL.

- Het is niet mogelijk om relaties tussen individuen (broer-zus, ouder-jong, man-vrouw) te leggen. Dit soort gegevens worden in het geheel niet ondersteund door GRIEL. In de Digitale Nestkaart worden dit soort relaties wel (automatisch) opgeslagen en kunnen eveneens BulkImport bestanden worden gemaakt.
- Het is niet mogelijk om het aantal grootgebrachte jongen van een geringde volwassen vogel door te geven. Eveneens kan niet worden doorgegeven dat een paar niet succesvol heeft gebroed. Dit soort gegevens worden in het geheel niet ondersteund door GRIEL. In de Digitale Nestkaart worden dit soort gegevens wel (automatisch) opgeslagen en kunnen eveneens BulkImport bestanden worden gemaakt.
- Voor de leeftijd van pullen zijn 2 posities beschikbaar. De leeftijd van pullen van meer dan 98 dagen oud kunnen niet worden opgeslagen. De code 99 betekent "leeftijd onbekend". Het conversieprogramma dbf2GRIEL houdt hier rekening mee. In de Digitale Nestkaart kunnen wel leeftijden van 99 dagen en ouder worden opgeslagen.
- Op dit moment is het niet mogelijk om verbeteringen aan eerder doorgegeven ringgegevens door te geven via een BulkImport bestand. Opnieuw ingestuurde gegevens worden door GRIEL geweigerd. Wijzigingen van de reeds in GRIEL aanwezige gegevens kunnen op dit moment uitsluitend rechtstreeks via GRIEL worden aangebracht. Als het om vele fouten gaat of niet precies bekend is welke gegevens zijn verbeterd, neem dan contact op met info@vogeltrekstation.nl.
- Het is niet mogelijk om via een BulkImport bestand ringgegevens te verwijderen uit GRIEL. Dit kan ook niet vanuit GRIEL. Als er gegevens verwijderd moeten worden, neem dan contact op met info@vogeltrekstation.nl.
- In een BulkImport bestand kunnen in principe ongelimiteerd veel ringmeldingen worden opgeslagen. Op het moment van schrijven heeft het Vogeltrekstation een beperking opgelegd voor wat betreft het aantal ringmeldingen dat in een BulkImport bestand mag staan (2501 meldingen). De actuele limiet (indien aanwezig) kan worden opgezocht in het XSD bestand (attribuut "maxOccurs" van het element "Capture"). Een link naar het XSD bestand staat op het venster "Informatie". De bovengrens wordt indien mogelijk ook weergegeven door dbf2GRIEL (in het kader waarin ook staat hoeveel ringgegevens er in het bestand staan). Als veel gegevens verstuurd moeten worden kan in dbf2GRIEL worden aangegeven dat de meldingen verdeeld moeten worden over meerdere bestanden. Er kan ook voor worden gekozen om frequenter gegevens te versturen waardoor het aantal ringmeldingen per keer lager is. Een derde mogelijkheid is contact op te nemen met info@vogeltrekstation.nl met het verzoek om het aantal meldingen dat in een BulkImport bestand mag staan op te hogen.
- Niet alle mogelijke biometrie kan worden ingevoerd/ingelezen in GRIEL. Afgezien van de standaard maten is er ruimte voor 2 zelf gedefinieerde maten.
- Het is niet mogelijk om meer dan één terugmelding van één individu op één datum op vrijwel dezelfde locatie door te geven. Deze beperking is ongeacht de waarnemer. Het kan dus zijn dat een waarneming niet wordt geaccepteerd, omdat iemand anders eerder was of omdat het gaat om een vogel die hetzelfde etmaal twee keer is gevangen.
- In de EURING 2000 codering staat een veld waarmee de nauwkeurigheid van coördinaten wordt aangegeven. Hiervoor worden enkele klassen gebruikt. De kleinste stap is "coördinaten kloppen". Eén stap onnauwkeuriger is "binnen 5 km van coördinaten". Voor Nederlandse begrippen is dat behoorlijk onnauwkeurig. Binnen GRIEL wordt afgeweken van de officiële EURING 2000 codering en zijn twee extra klassen toegevoegd, namelijk "A" (kilometerhok) en "B" (op 100m nauwkeurig). Omdat EURING 2000 deze codes niet kent worden deze codes door het Vogeltrekstation bij het doorgeven van de ringgegevens aan EURING en andere ringcentrales veranderd in de code voor "binnen 5 km van coördinaten". Binnen GRIEL blijven de nauwkeurige gegevens wel behouden.
- Het kan zijn dat niet alle recent toegevoegde codes in de EURING 2000 codering (zie EURING 2000+ op www.euring.org/data-and-codes/euring-codes) zijn opgenomen in GRIEL. Het gebruik van deze codes geeft een foutmelding bij de validatie. Indien de code correct is en er problemen zijn met GRIEL, neem dan contact op met info@vogeltrekstation.nl.
- In een BulkImport bestand is geen sprake van een geografische beperking of een beperking van geaccepteerde ringcentrales. Op dit moment kunnen via GRIEL geen vogels met buitenlandse metalen ringen worden doorgegeven die in het buitenland zijn gevonden of

afgelezen. De betreffende ringmeldingen zullen door GRIEL worden geweigerd. Dit is een keuze van het Vogeltrekstation.

Inlezen bestanden in GRIEL

BulkImport bestanden gemaakt met dit conversieprogramma kunnen alleen in GRIEL worden ingelezen als daarvoor rechten zijn verleend door het Vogeltrekstation. Kijk na het inloggen in GRIEL in het linker menu bij "Mijn gegevens". Als daar "Import datafiles" staat kunnen bestanden worden verstuurd. Is dat niet het geval, neem dan contact op met het Vogeltrekstation (info@vogeltrekstation.nl).

Het is mogelijk meerdere bestanden direct na elkaar te versturen. Selecteer daarvoor na het versturen van een bestand het volgende bestand.

In GRIEL wordt eerst gecontroleerd of het bestand voldoet aan de voorwaarden voor XML. Vervolgens wordt gekeken of aan de regels voor GRIEL wordt voldaan (de validatie). Als dat niet zo is kan het bestand niet worden ingelezen. Binnen GRIEL vindt vervolgens een (beperkte) inhoudelijke controle plaats. Als tijdens het inlezen fouten wordt gevonden, dan stuurt GRIEL via email een bestand terug met daarin de ringgegevens die niet ingelezen konden worden en de reden waarom. Het teruggestuurde bestand is eveneens een XML bestand. Het kan lastig zijn om hieruit de tekst van de foutmelding te halen. Gebruik in dbf2GRIEL de knop "Uitlezen GRIEL foutenbestand" om eenvoudig een overzicht van de foutmeldingen te maken. Als de foutmelding luidt dat een ringgegeven al aanwezig is en je probeert een identiek ringgegeven nogmaals in te lezen, dan kun je de fout negeren. Eenmaal door GRIEL geaccepteerde gegevens kunnen alleen via GRIEL worden hersteld. Het is momenteel niet mogelijk om de gegevens in de eigen bestanden te corrigeren en vervolgens de gegevens opnieuw in te sturen. Reeds aanwezige waarnemingen worden binnen GRIEL niet overschreven. Het beheer van de gegevens dient dus binnen GRIEL te gebeuren.

Als er door een fout een hoop verkeerde gegevens in het BulkImport bestand staan en handmatig herstellen een hoop tijd zou kosten, dan kan ook contact worden opgenomen met info@vogeltrekstation.nl met een verzoek om een bepaalde upload te verwijderen zodat een hersteld bestand nogmaals verstuurd kan worden.

Een regelmatig voorkomende fout is dat in plaats van het projectnummer het CES- of RAS-nummer wordt ingevuld. Het projectnummer is een getal. Het CES- of RAS-nummer bestaat uit een letter en één of meerdere cijfers en maakt deel uit van de naam van het project. Klik eventueel in dbf2GRIEL op de help-knoppen bij de betreffende invoervelden voor meer informatie.

Het is uitsluitend mogelijk om gegevens in te lezen als je "owner" bent van het project waarvoor je gegevens in wilt lezen. Of je die rechten hebt kun je zien bij "Mijn projecten". Kijk eventueel in de handleiding bulkupload voor meer informatie. Het is dus niet mogelijk om gegevens in te lezen voor anderen als je daarvoor de rechten niet hebt.

BulkImport bestanden kunnen ook worden gemaakt via de Digitale Nestkaart. In dat Windows programma kunnen alleen ringgegevens worden ingevoerd die zijn verzameld bij nesten. De BulkImport bestanden gemaakt met de Digitale Nestkaart kunnen als het goed is altijd zonder problemen ingelezen kunnen worden. Het gebruik van de Digitale Nestkaart biedt meerdere voordelen bij het invoeren en registreren van waarnemingen gedaan bij nesten (zie ook voordelen van de Digitale Nestkaart op www.sovon.nl/nestkaart of Op Het Vinkentouw 124 op www.vogeltrekstation.nl).

Opmerkingen bij EURING 2000(+)

De EURING 2000 codering wordt af en toe aangevuld en verbeterd. Deze aangepaste codering heet de EURING 2000+ codering (zie www.euring.org/data-and-codes/euring-codes). De meeste aanpassingen hebben betrekking op extra keuzemogelijkheden voor bepaalde velden. Niet alle wijzigingen zijn beschikbaar in GRIEL. Het gebruik van de nieuwe coderingen kan hierdoor leiden tot foutmeldingen bij de validatie. Op sommige punten is GRIEL nauwkeuriger dan EURING 2000. Zo kunnen in GRIEL coördinaten nauwkeuriger worden opgeslagen dan in EURING 2000. Binnen GRIEL kan dit op minder dan een meter nauwkeurig. In EURING 2000 kan het maximaal op een boogseconde nauwkeurig (binnen Nederland komt dat neer op enkele tientallen meters). Ook kent de nauwkeurigheid van de coördinaten in GRIEL enkele klassen die niet beschikbaar zijn in EURING 2000 ("kilometerhok" en "binnen 100 m"). Binnen Nederland kunnen ze goed worden gebruikt, maar in

het buitenland en in de EURING database worden die klassen vervangen door “binnen 5 km”. Verder zijn er enkele gegevens die niet kunnen worden opgeslagen in GRIEL. Die gegevens kunnen dus ook niet worden doorgegeven aan buitenlandse ringcentrales en aan de EURING database (bv de tijdsperiode “tussen 0:00 en 1:00”, het aantal jongen van een oudervogel en leeftijden van nestjongen van 99 dagen of ouder).

Overzicht aanvullende codes

Overzicht van codes die geen deel uitmaken van de EURING 2000 codering, maar wel gebruikt kunnen worden in dbf2GRIEL.

Veld	Code	Herkomst code	Betekenis
Ringcentrale	XXX	dbf2GRIEL	Geen ringcentrale (regel niet converteren)
Ringcentrale	---	GRIEL	Ringcentrale onbekend
Nauwkeurigheid coördinaten	A	GRIEL	Kilometerhok of binnen een straal van 711m
Nauwkeurigheid coördinaten	B	GRIEL	100x100m hok of binnen een straal van 71 meter

Handige links

dbf2GRIEL conversieprogramma: www.sovon.nl/dbf2griel

Digitale Nestkaart www.sovon.nl/nestkaart

EURING 2000 codering: www.euring.org/data_and_codes/euring_code_list/euring_exchange-code_2000.pdf

Overzicht alle EURING coderingen: www.euring.org/data-and-codes/euring-codes

Handleiding Bulkupload: www.vogeltrekstation.nl/sites/vt/files/downloads/Handleiding_Bulkupload.pdf

GRIEL BulkImport format: <http://xsd.griel.nl/BulkImportNew.xsd>

XML standaard: www.w3.org/standards/xml

Een deel van deze links zijn ook opgenomen op het venster “Informatie” van dbf2GRIEL.

Verbeteringen melden

Indien er fouten zitten in dbf2GRIEL of de bijbehorende handleiding of als er ideeën zijn ter verbetering van dbf2GRIEL, neem dan contact op met de auteur. Een link met het email adres is onder andere te vinden op het venster “Informatie”.

Slotopmerking

Het programma dbf2GRIEL en deze handleiding zijn geschreven door Sovon Vogelonderzoek Nederland met behulp van informatie die is verkregen van het Vogeltrekstation. Aan het gebruik van dit programma kunnen geen rechten worden ontleend. Het gebruik van het programma garandeert niet dat de inhoud van het gemaakte BulkImport bestand correct is. Het is alleen een hulpmiddel om de gegevens te converteren naar het juiste formaat. De gevolgen van het verkeerd gebruik van het programma komen voor eigen rekening van de gebruiker.

Jeroen Nienhuis, juni 2021.

jeroen.nienhuis@sovon.nl